

Презентація на тему:
“Оптимальні шляхи
подолання соціального
сирітства в Україні»

Підготували: Загура Вікторія, Зінчук Ірина,
Лесковець Людмила, Яговкіна Уляна

Вступ:

- Розвиток та удосконалення системи сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є одним із пріоритетних напрямів соціальної політики та педагогіки України, адже щороку близько 8 тис. дітей залишаються без батьківського піклування. Явище соціального сирітства спостерігається не лише в Україні. У різних формах воно існує в багатьох країнах світу. Як показує міжнародний досвід, його практично неможливо викоринити через багато об'єктивних та суб'єктивних причин. З метою локалізації явища соціального сирітства в Україні розвиваються інноваційні форми опіки, проводяться різні форми роботи з сім'єю, спрямовані на формування відповідального батьківства.

Причинами соціального сирітства в Україні є:

- низький матеріальний рівень життя багатьох сімей, безробіття обох чи одного з батьків;
- зайнятість батьків „човниковим бізнесом“, що вимагає частої і довготривалої відсутності батьків;
- відсутність постійного житла (малозабезпечені сім'ї продають свої оселі, щоб забезпечити собі засоби існування, заздалегідь виписуючи дітей, залишаючи їх без даху над головою);
- асоціальний спосіб життя одного або обох батьків, як-то різні види залежності (пияцтво, нарко- і токсикоманія), проституція, участь у протизаконній діяльності;
- примушення дітей до жебрацтва з боку дорослих членів родини;
- різноманітні форми насильства щодо дітей у сім'ї та державних закладах опіки.

- Попри існуючі об'єктивні труднощі подолання проблеми соціального сирітства на сучасному етапі розвитку нашої держави, безумовними здобутками соціальної політики у сфері охорони дитинства стали:
 - переорієнтація її на профілактичну діяльність;
 - розроблення концепції та державної програми поетапного реформування системи закладів усіх форм власності для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
 - розроблення нової системи фінансування утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;

- - призначення і виплати державної соціальної допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, державної компенсації (грошової винагороди) за надання соціальних послуг за принципом гроші ходять за дитиною;
- створення нових моделей діяльності органів опіки й піклування - місцевих органів виконавчої влади - в інтересах кожної дитини;
- усвідомлення необхідності підвищення якості наявних та запровадження нових послуг для кризових родин з дітьми;
- створення служб підтримки сім'ї різного профілю, підпорядкування і форм власності.

Актуальним питанням подолання проблеми соціального сирітства на сьогодні є розробка загальнонаціональної та регіональних середньострокових стратегій.

- До їх основних складових належать:
 - узгодження законодавства з питань захисту прав дітей; - приведення його у відповідність з міжнародними стандартами захисту прав дітей; розробка механізмів реалізації законодавства;
 - побудова ефективної міжсекторальної взаємодії в інтересах дітей;
 - розвиток нових послуг для кризових сімей з дітьми, випускників інтернатних закладів, кандидатів в усиновителі (прийомні батьки, дитячі будинки сімейного типу);

- - розробка стандартів якості надання соціальних послуг;
- навчання фахівців державних організацій, залучених до вирішення проблеми, за інноваційними технологіями;
- розукрупнення інтернатних закладів;
- запровадження нових механізмів фінансування потреб дітей, які постраждали від жорстокого поводження, та дітей направлених до інтернатних закладів чи сімейних форм опіки;
- підтримка місцевих ініціатив в інтересах дітей (розвиток громади, активізацію конкурсів на виконання соціального замовлення);
- проведення широких інформаційних кампаній з питань запобігання соціальному сирітству та його подолання;
- запровадження прогнозу динаміки розвитку соціальних проблем дитинства та ін.

- Прикладом комплексного підходу в подоланні соціального сирітства може бути впровадження трирівневої системи профілактики.
- Перший рівень - комплекс дій та заходів, спрямованих на формування свідомого ставлення населення до планування родини та створення сприятливих умов для виконання батьківських обов'язків, який включає:
 - статеве виховання дітей та молоді;
 - профілактику небажаної вагітності;
 - консультування майбутнього подружжя;
 - підготовку молодих батьків до народження дитини;
 - соціальну рекламу, метою якої є привернення уваги до питання відповідального батьківства тощо.

До першого рівня також варто віднести державні соціальні гарантії сім'ям з дітьми, які дозволяють полегшити фінансове навантаження на сімейний бюджет, що переживає родина у зв'язку з вихованням дитини.

Другий рівень профілактики соціального сирітства має на меті запобігання влаштуванню дітей до інтернатних закладів та є підтримкою кризових і соціально вразливих сімей з дітьми. Тут особливу увагу важливо звернути на такі групи:

- самотні матері та батьки, які виховують дітей;
- батьки (опікуни), котрі виховують дітей, які мають хронічні розлади здоров'я та/або встановлену інвалідність;
- батьки з числа випускників інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також ті, які походять з кризових родин (зокрема дорослі, які в дитинстві пережили досвід жорстокого поводження);
- батьки, яких було умовно засуджено, або ті, які мали досвід відбування покарань у місцях позбавлення волі;
- батьки, які мають хронічні розлади здоров'я (зокрема інтелектуальну недостатність або розлад психічного здоров'я) та/або встановлену інвалідність; сім'ї трудових мігрантів;
- сім'ї, в яких один або обидва батьки є неповнолітніми або навпаки - мають похилий вік;
- сім'ї, в яких виховуються діти з девіантною поведінкою;
- сім'ї, в яких батьки розлучились, мають такий намір або перебувають у процесі розлучення.

Третій рівень профілактики соціального сирітства передбачає надання допомоги вихованцям інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з метою якнайшвидшого повернення їх до життя в громаді. Його складовими можуть бути:

- розвиток системи сімейних форм влаштування для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (створення позитивного ставлення населення до усиновлення та інших форм;

- вдосконалення процедури відбору кандидатів в усиновителі / прийомні батьки / батьки-вихователі; розробка та запровадження послуг для сімей, що усиновили або взяли на тимчасове виховання дитину);

- запровадження послуг з метою повернення вихованців інтернатних закладів до біологічних родин;

- розукрупнення інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

-
-
- Процес підтримки сімей-кандидатів в усиновителі не повинен обмежуватись навчанням дорослих та провадженням справи про усиновлення у суді. Для полегшення процесу адаптації дітей та батьків, подолання наслідків інституційного виховання та жорстокого поводження у прийомних і усиновлених дітей кожній родині повинен бути запропонований повний пакет послуг відповідно до потреб такої категорії клієнтів.

Реінтеграція сімей вихованців інтернатних закладів передбачає повернення дитини з інституції до біологічної родини або воззеднання її з братами та сестрами у прийомній сім'ї. Близько 10-15% дітей від загальної кількості тих, які перебувають у системі інституційних закладів, можуть бути повернені до біологічних сімей.

- Водночас воззеднання сімей вихованців інтернатних закладів є однією зі стратегій деінституалізації в сфері догляду за дітьми з кризових родин, тому може і повинно бути взято до уваги під час планування політики подолання соціального сирітства.

Висновок:

- Задля закріплення позитивних результатів та подальшого розвитку системи національного усиновлення та сімейного влаштування у 2012р. Були затверджені Національна стратегія профілактики національного сирітства на період до 2020р. Та План заходів щодо її реалізації. До 2015р. Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, зменшилася на 10 тис. осіб. Кількість дітей, які виховуються в інтернатних закладах скоротилася, а ефективність роботи органів влади та соціальних служб підвищилась: стратегія, зокрема, передбачала посилення роботи щодо раннього виявлення сімей, які мають ризик опинитися в складних життєвих ситуаціях , та вчасного надання їм якісної допомоги і соціальних послуг.

- Протягом 2012-2013 рр. було посилено роботу щодо розвитку системи підтримки за місцем проживання сімей із дітьми, які знаходяться у складних життєвих обставинах, профілактики розриву сімейних зв'язків. Підвищено рівень соціального захисту дітей-інвалідів підгрупи «А» (найтяжчі патології), а також дітей-інвалідів, над якими встановлено опіку або піклування: зокрема, створені та діють 78 відділень денного догляду за такими дітьми, що тільки дозволяє їх батькам працювати протягом дня, а й попереджає передачу дитини до спеціалізованої інтернатної установи й руйнування дитячо-батьківських стосунків. Розширюється регіональна мережа соціальних центрів матері та дитини для підтримки вагітних жінок і матерів з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах.
- На початок 2014 р. в Україні діє 20 таких центрів, що сприяє зниженню рівня відмов від новонароджених дітей у пологових будинках.